

Şkłowskiñiň galamyndan Lenin: Ol geplände şemala garşy uçýan guş kimindi

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar
написано kitapcy | 26 января, 2025

Şkłowskiñiň galamyndan Lenin: Ol geplände şemala garşy uçýan
guş kimindi ŞKŁOWSKINIŇ GALAMYNDAN LENIN: OL GEPLÄNDE ŞEMALA
GARŞY UÇÝAN GUŞ KIMINDI

Her günün ahyrynda Wiktor Şklowskiniň iki tomluk eseriniň başyna «Sonýa Şklowskaýa. Gün hemişe gysga. Ýaş gidip barýar» diýip ýazandygyny ýatlamak nähili duýgy eýse?

92 ýyllyk ömrüniň her gününe «Hemişe gysga» diýen ýazyjynyň şeýle pikirde bolandygyny bilenden soňam häzire çenli geçiren wagtymyzy şolar ýaly biderek sarp edendiris öýdemzok.

Dünýäniň iň galmagally geografiýasynyň iň çarkandakly döwürlerine şaýatlyk eden ýazyjynyň gören-eşiden zatlaryny başgalardan üýtgeşik teswirler bilen okamagyň şu günün okyjylary üçinem gyzykly boljakdygyny pikir edip, onuň «Bir bar eken, bir ýok eken» kitabyndan bir bölejigi terjime edip kitapcy.ru edebi saýtynyň okyjylarynyň dykgatyna ýetirýäris:

Wiktor Şklowskiý

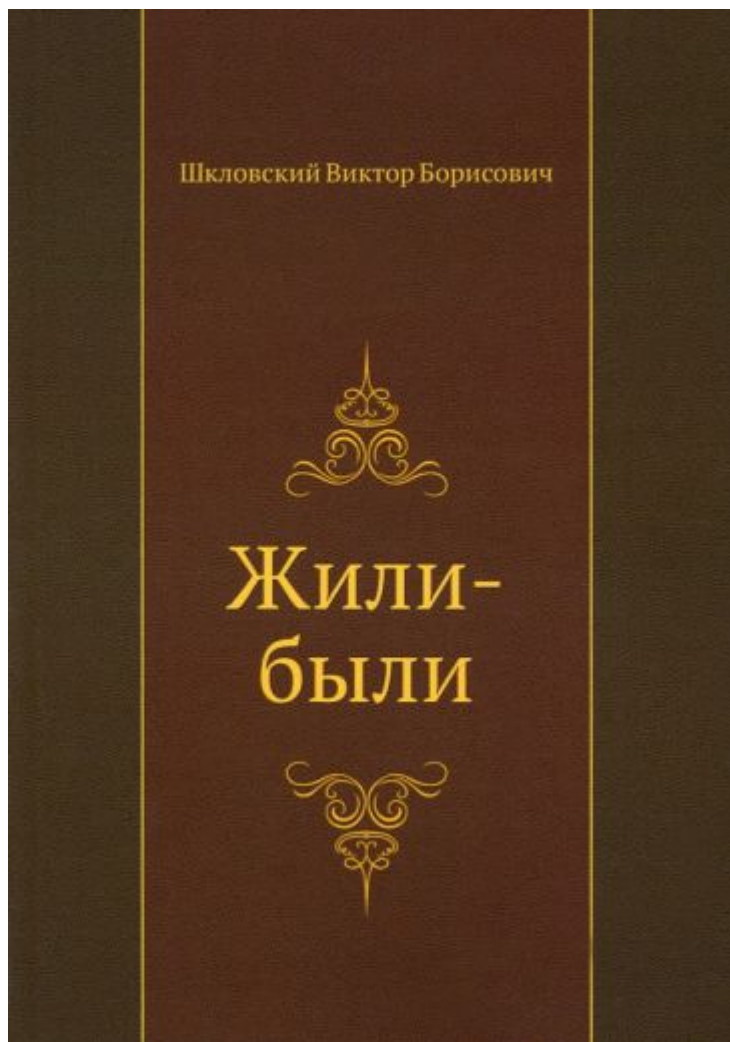
• **Lenin**

«Motoatyjylyk polkunyň içinde birnäçe işçi bardy: Demirçiler, tokarlar. Olar bolşewik gözeneklerini döredipdiler. Bolşewikler Petrograd tarapyndaky ussahanalardady.

Finlandiýa otly duralgasynyň önünde Lenini garşylan bronemaşynam şol tarapdan gelipdi. Biziň şofýorlarymyzyň mekdebi kärini meýletin saýlap alanlaryň täsiri bilen goranyş

häsiýetine eýedi. Mihaýłowsk manežindäki garaž topary ikirjiňlenmededi (häzir ol ýerde Gyşky stadion bar). Ol gündiz iki tarapyňam penjiresinden düşýän öçügsi ýagtysynyň ýere çenli uzaýan gojaman binasydy, aýnalary çaň basyp gidipdi. Binanyň içinde bronemaşynlar durdy: Goşa diňli «Ostinler», ýeke diňli «Lançesterler», agyr toplar ýerleşdirilen «Harfordlar» we beýleki maşynlar. Biz maşynlaryň hemmesini daşary ýurtdan alýardyk we ýaraglanma ugrunda «ýeke elden alma» prinsipi ýokdy. Lenin bu ýere geldi. Bu 1917-nji ýylyň 15-nji aprelinde bolup geçdi. Uly ýük awtoulaglaryndan biriniň bortunyň gapdal böleklerini aýyrdylar. Ulagyň tirsek sütünlerini platforma goýlan adamlar gurşap alypdy. Adamlar Lenine ýokardan aşaklygyna seredýärdi. Boýy kelte, döşi gapak ýaly adamy gördüm. Lenin kasketini çykardı. Gyzyl-sary saçly, giň maňlaýly adam eken. Leniniň ýany bilen gelenler onuň paltosyny we paltosynyň ýany bilen penjegini çykardylar. Men Leniniň pälwansypat göwresini, fiziki taýdan örän güýçli adamyň berdaşly ellerini gördüm. Lenin penjegini geýdi we rewolýusiýanyň wezipeleri barada gürlemäge başlady. Sowukganly, göýä keýik deýin janlanyp, hamana şemala garşy uçýan uly guş şemaly gönükdirip duran ýalydy. Umuman alanda bizde beýik şahsyýetleri tragiki çaprazlyklary başdan geçiren, horluk barsyny gören betbagt adamlar hökmünde suratlandyrýarlar. Hamana beýiklik agyr bir dert ýaly. Men Lenini iki gezek uly çykyş edende gördüm. Men şonda bu adamyň uçursyz bagtlydygyny gördüm. Ol näme isleýändigini, näme boljakdygyny gowy bilýärdi. Rewolýusiýanyň şular ýaly köp garaşylan günü gelipdi. Rewolýusiýany amala aşyran adamlar Leniniň önünde durdy. Adamlaryň ruhuny rewolýusiýa gurşap alypdy. Bu olaryň işidi. Rewolýusiýa şolar üçin amala aşyrylýardy. Olara öz şahsy bähbitleriniň gürrüň berilmegi gerekdi. Olara geljekdäki günleriniň gürrüň berilmegi gerekdi we bu Lenin üçin keýpdi. Ol mantykly we ýönekeý gürleýärdi: Şol bir pikir barha parahat we konkret ýagdaýda zynjyr ýaly bolup yzyna gelyärdi. Munuň özi dünýä kapitalizmine garşy çykyş işçileriň toparlanma zerurlygynyň gürrüň berilmegidi. Bärde gürleýän adam bilen ony diňleýänleriň arasynda hiç hili

gizlin syr ýoldy. Ol platformanyň üstünde hereket edip dürli ugurlara ýüzlenýärdi. Gaty sesli däl-de, sypaýylyk bilen gürleýärdi, diksiýasy soňuna çenli aýdyňlyldy. Bärde aýtmagymyň ýerimi ýa dälmi bilmesem-de, bir zady aýdaýyn: Talyp hökmünde men Leniniň şahsyýetinde başgalardan üýtgeşik adam görýärdim. Ol hakyky professor. Gepläp bolandan soň ýük awtoulagynyň üstünden düşdi we skameýkada oturdy. Bir aýal oňa seslendi, ol ýerinden turdy we özü-de bilmän aýal bilen gepleşmäge başlady. Yzyndan arkasyny köpçüligе öwrüp we hiç hili çekinmän bloknotyna bir zatlar ýazdy. Ol işleýän adamdy, işeňňirdi. Gaýtalap aýdýaryn, ol howadaky guşdy. Lenin çakdanaşa bagtly we uzakdan görýän adamdy. Ol şu gün bilen bagtly däl, ertiriň müň ýyly bilen bagtlydy».

Maýis ALIZADE.

Ýekşenbe, 21.07.2024 ý. Taryhy makalalar